

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1898.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 88 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1102 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Table with subscription rates for USA, Foreign and Jersey City Rates, and terms for one, three, and six months.

Telephone "Свобода": 498 Montgomery. Tea, U. H. Союз: 1888 Montgomery.

За ogłoszenia редакції не відповідає.

3 Канада належить вислати гроші лише на т. з. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", 88 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

3 Українського Горожанського Комітету.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОЖАНСЬКИЙ КОМІТЕТ

Львів ул. Руська ч. 3. П. поверх. К. 2393

Львів, 1. квітня 1921.

Славного Українського Народного Союзу

в Джерзі Сіті.

Ваші дві посилки, одну на суму 2,475 доларів і другу на 64 долари ми одержали.

Перша з них уже зреалізована і дала у вистідних 1,998.40 ш., друга буде в найближчих днях вининена.

Ініціатори другої зборки вийшлимо сейчас по переміні долларів на марки окрему подяку, а покищо мусимо Вам сказати шире "Спасибі!"

За цей дієсно дуже шедрий Вас переказати нашу подяку усім тим, які своїми денгами зложилися на цей дар.

В залученню переслаємо Вам звіт Українського Горожанського

Комітету за два перші місяці р. з якого Ви побачите, у яких напрямках провадив УГ Комітет свою діяльність.

В місяці марті робота значно збільшилася і поширилася, головне в напрямку допомоги голодуючому населенню пілгарських повітів і взагалі селянства.

Думаємо, що допомога саме для тих кругів галицького населення, яких надходячі передуроки заставлюють голодувати, дежити передовсім в інтенціях американських жертводавців і що на цю ціль не відкажуть наші заокеанські брати і на далі приходить нам з допомогою.

Дякуючи Вам ще раз за Вашу шедру послуху, остаємо з провадимим поважанням.

ЗА ВИКОНУЧЕННЯ ВИДІЛ У. Г. К. В. ЛЬВОВА:

Др. Ст. Федак, предс., В. Целевий, секретар.

Р. С. Вимина другої посилки дала: 43.520 мп. — за секр. Я.

(Згадана остата сума 64 доларів була зложена українськими іммігрантами в Стефорт, Коннектикут.)

ДОПИСІ

Нюарк, Н. Дж.

На поклик "Свободи", шоби повідомлявому Васу Редакції, що котра громада в Злучених Державах робить доброго для народу бідного поволеного народу у Східній Галичині, я отчим мимом повідомляю Вас, що я виставив товариства "Тернопільщина" 50 доларів до Українського Горожанського Комітету у Львові дня 26. цвітня с. р. через Американ Експрес Ко. (в доларях), чистою посидки 13.333 днів найближчий "Українців" в Галичині повіта тернопільського.

Михайло Шумейко.

НА ПОМІН РІДНОМУ КРАЄВИ.

Джерзі Сіті, Н. Дж.

"Український Тимчасовий Комітет несення помоці старому краєви" вивлаво 50 доларів до: Українського Горожанського Комітету у Львові, до Українського Комітету Допомоги Жертвам Війни у Відні, і на кухню українських студентів в Празі, столиці Чехословації, разом \$150.

Гроші вивлаво чекими Американ Експрес Компані.

НЕШАСНИЙ ВИПАДОК ЧИ УБИВСТВО В НЬО ЙОРКУ

чи ТРЕБА ЗАПОМ'ЯТОВУВАТИ НЬО ЙОРКУ.

Українець Петро Кумчак, син Василія, з Заднішнього, скальчатого повіту, в Галичині мешкаючий у одного свого країяна в 10 будинку в Нью Йорку, вийшов на вулицю одну неділю в 6. будня 1920 р. і прешав аж в поетіток 4. цвітня с. р. витягнути з ріки під берегами Брукліна зогинлого трупа, а в кишенях котрого поцілині найшита на клоточку в склячці і даний чек з виписання іменем готелью Мекалліні в Нью Йорку. Трупа забрали до шпиталю в Брукліні і повилимили готель. Меншир готель вів з собою Івана Грицишина і оба похили розізнавати трупа. По тваринні пізнати нічого не могли, бо ніс і пізнати зовсім відлетіли. Лише тільки в черевнику знав і номері чек і клоточку знав Луцишин, що с тіло П. Кумчака, котрий працював в тім готелі і пропав ще в грудні м. р. Чи він сам отіпався, чи його хто вбив, невідомо. І після цього в воду, на разі не знати.

Небінчик був в Америці уже кілька літ, однак не належав до жадної громади. Похороном його не було кому завітати. І. Грицишин повилимом про той випадок двою односельчан небінчика. Вони запитали свою справу. Довідавшись, що небінчик має ще за один тиждень нейдти в готелі і що він був асекурований. Вони віднашли його поціли і довідалися, що в ньому смерті не знав іоного Марія, замужа в Юзюком Шмерделю, має отримати одинадцятьом долларів асекюрації, але на погіррі не має ні грошів. Через два дні ходили в готель поціли рахувати, бо менеджери їх дурили і криутили. Дюперва, як побачили, що вони вперлися, шоби невідомо був похований на цвинтарі. Це вони були свідками, де він похований, плеймастер по двоох днів повідомив, що він отримав телеграм від асекюраційної компанії, що вона недасть ані центу на погіррі, бо небінчик записався на стезуру. Коли приятелі покойного стали робити догани менеджерам, що через нього невідомо, де він зарегастрований, він признав ім накоменті рачуно, похваляв, що доложити трудові і страждали 2 дні часу з любовію для свого країянина, що він поставив на свій данийного на кошті готелю. Дня 7. цвітня о 11. годині рано поховано небінчика.

Я помічую свою історію нате, шоби поціли і сам жде кождого нашого іммігранта, котрого бо з небадальства абр. а иніи причини не подобає за те, ордаби приступити до якоїсь організації. Не даустим до того, шоби по нашій смерті милосердні люди ходили до чужих жебрати складок на наш похоронок. В нас є досить своїх товариств, до яких може вступити кождий іммігрант. Вступити до своїх товариств і піддержувати їх.

Іван Старик.

Г. Хотимська.

СУЦІЛІ Я ГИДУЦЬЩИНА

ЦІНА 25 ЦЕНТИВ.

Знаходиться вивлаво варт в тридцять м адресу "СВОБОДА"

83 Grand St. Jersey City, N. J.

НОВИ УКРАЇНСЬКІ ГАЗЕТИ В СТАРИМ КРАЮ.

Соціалістичний журнал

У Львові зачав виходити соціалістичний місячник п. з. "Вільна Україна". Перше число вийшло за сідень і лютій с. р. Ціна одного зошта 1 долар. Адреса: Львів, Осольських 8.

Нова українська газета в Станіславові.

В Станіславові вийшла дня 3. цвітня с. р. нова часопіс п. з. "Українська Життя", громадсько-літературно-економічно-літературний тижневик.

Новий тижневик має заспокоювати, як каже редакція у вступному слові, потреби провінційного громадянства Станіславщини і всіх блідших чи дальших округів Східної Галичини. Видає і за редакцією вівлаводе Зіновий Колісник.

Нова українська газета на Буковині.

Дня 17. марта, 1921, вийшло в Чернівцях перше число тижневика "Громада". В програмі новий статті кажеться, що нова часопіс є призначена для трудящих мас народу та буде "незалежна". З першого числа статті судити про напрям дової часопіси, які підписує ко видавець Гергій Капюк, а ко відповідальний редактор Василь Травніський.

Газета українських учителів на Буковині.

Організація українського народного учительства на Буковині видає свій орган п. з. "Камінь". Дня 1. квітня вийшло 1. число. Часопіс вийде дві рази в місяці. Видає і за редакцією вівлаводе учитель Іван Данилович. Зміст 1. числа: 1) Показки. 2) Дружність. 3) Український прованс. 4) Без рідної мови чести і не може бути народньої освіти. 5) Всечина.

Український шоденник на Угорській Україні.

Старокраєві газети доносять, що в недалекому часі має повилити на Угорській Україні першца українська шоденна часопіс.

З ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ ОБХОДІВ.

В селах Гаї, Чижині і Гауховичі під Львовом.

Заходом та спільними силами української інтелігенції і Гаві, місцевої інтелігенції з сілвідних селян, а особливо завдяки о. Радкевичеві з Гаві о. І. Гарані з Дмитровичів, відбувся концерт для вивлаволення пам'яті 60-літніх роковин смерті Т. Шевченка дня 20-го марта с. р. в Гахх. 27. марта в Чижинкові і 3. квітня в Гауховичів.

В кожній місцевості перед починком концерту вівлаволено напаміду по полгатах біршегтерох за Україну. До біршегтерох нашою святу чинило в першій мірі причинили хорі вадки трудом місцевого управителя школи, а мужеський, завдяки невтомий праці Івана Зіпаківлене концертом всюди було велике, а настрої як найкращий.

Зібрано добровільних датків в Гахх 5,000 мп., в Чижинкові 10. квітня, 1921, р. в селі Мунчиного Товариства в Бродях Святоичний Вечір дня.

В Бродях.

Заходом українських товариств в Бродях, при співучасті артистів "Українського Незалежного Театру" під дирекцією Осипа Стадника, відбувся концерт 10. квітня, 1921, р. в селі Мунчиного Товариства в Бродях Святоичний Вечір дня.

ВИДАВНИЦТВО У. Н. С. "СВОБОДА".

ПРЕМІОВИЙ КУПОН НА КНИЖКИ ПО ОБНИЖЕННІ ЦІНИ

ДА РЕДАКЦІЙНИКІВ "СВОБОДИ".

Сей купон упіаюможе надати редакція "Свободи", котрий надісла своо шідарку, шідарку чи чертунку редакція нечаєди від 1-го літогго 1921 року, до держання книжки від Видавництва У. Н. С. "СВОБОДА" по ПОВИНИ ЦІНИ ІХ ВАРТОСТИ.

Хто з тіх редакційних прислав шідарку редакція, в прашає ще враз з сими купонами \$3.00, має право вібрати собі книжку вартости \$6.00.

Хто прашає шідарку редакція, в прашає ще враз з сими купонами \$1.50, має право вібрати собі книжку вартости \$3.00.

Хто прашає чертунку редакція, в прашає ще враз з сими купонами \$1.00, має право вібрати собі книжку вартости \$1.75.

Імн редакційна.

Адреса.

Місто і стейт.

Вивлаво редакція.

Сей купон є валидний до 31-го грудня 1921 р.

Нова зрада петлюрівців.

З українського Інформаційного Бюра у Відні одержали ми отсе писмо:

Відень, дня 21. квітня.

ПосВІДЧЕННЕ.

Др. Атаназій Андрієвський, член української Директорії і підполковник Сергій Чернопенко є уновладненим союзом партій українських політичних груп до ведення переговорів і заключення вступного договору з урядом польської республіки, згідно з вимогами заявки української Національної Ради.

Підпис: Др. КРИВЕЦЬКИЙ, генерал ГРЕКОВ.

Відень, 14. марта 1921.

ЗАЯВА.

Зібрані представники українських партій і груп, з уваги на теперішній політичний момент вважають невідкликим сконстатувати таке:

1) Правительство отамана Петлюри в його теперішній складі доказало свою абсолютну неспособність до здійснення вивродження національної України і увільнення території від большевицької окупації.

2) Правительство отамана Петлюри мусить бути змодифіковане і доповнене елементами, які репрезентують національну, політичну і демократичні круги України.

3) Національне українське правительство мусить змагати до освободження України від большевицької анархії, а також здійснити в краю демократично-республіканську систему і суспільний лад.

4) НАЦІОНАЛЬНА УКРАЇНСЬКА РЕСПУБЛІКА МУСИТЬ УВІЯТИ В ТІСНИЙ ВИСКОПИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ СОЮЗ З ПОЛЬШОЮ І ФРАНЦІЮ.

5) ЖИТТЄВИЙ ІНТЕРЕСОМ УКРАЇНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ЯВЛЯЄТЬСЯ СКОНСОЛІДОВАНЕ І ТРИВКЕ ІСТІВАННЄ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

6) ВСІ ПОРОЗУМІННІ І ДОГОВОРІ, ЯКІ ДОТЕПЕР ЗАКЛЮЧЕНО МІЖ ПОЛЬШОЮ І УКРАЇНОЮ, МУСЯТЬ ЗБЕРЕГТИ СВОЮ СИЛУ І ПОВИННІ БУТИ ДОВЕРЕНІ НОВИМИ ДІЯЧОЦЬ ОБОХ ДЕРЖАВ КОРИСНИМИ ДОГОВОРАМИ.

7) З ОГЛЯДУ НА ТЕ, ШО СПРАВА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ Є ВНУТРІШНЬОЮ СПРАВОЮ ПОЛЬСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ, ПРАВИТЕЛЬСТВО УКРАЇНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ЗАЯВЛЯЄ В СІЙ СПРАВІ СВОЄ ПОВНЕ НЕЗАІНТЕРЕСОВАННЄ.

8) Злучені міротаї політичні, соціалні і національні круги України мусять негідно звернутися до держав Антанті, шоби одержати від них поміч і протекторат для справи України, окупованої большевиками.

Підпис: Генерал ГРЕКОВ, Др. АНДРІЄВСЬКИЙ, І. МАКАРЕНКО.

Українське Інформаційне Бюро до сього сумної пам'яті документу польських рабів, додає отсе вістку:

Зачуваюмо, що ДИКТАТОР ДР. ЄВГЕН ПЕТРУШЕВИЧ ДЕГРАДУВАВ ГЕНЕРАЛА ГРЕКОВА ДО ПРОСТОГО РЯДОВОГО КОЗАКА.

Всеукраїнська Національна Рада у Відні ухвалила ОСТРИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ ГАНЕБНОГО АКТУ П.П. ГРЕКОВА, АНДРІЄВСЬКОГО І МАКАРЕНКА І ВИКЛИЧИЛА ІХ ЗІ СВОГО СКЛАДУ.

Для пояснення до того подомо, що Всеукраїнська Національна Рада є самостійна міжпартійна українська організація заграницею, до якої належать і Галичина та Буковинці.

Як видно, петлюрівці Греков, Андрієвський і Макаренко зробили потайки, без відома В. Н. Ради у Відні свою рабську заяву польському уряду, надухавачи її імени.

ВОНИ ПОСТУПИЛИ ТАКАМО ЯК І ПЕРЕДШЕ ПОСТУПАЛИ ПЕТЛЮРІВЦІ, КОЛИ ЗРАДУ З ЛЯХАМИ ПІДПИСУВАЛИ ТАРНО. Впрочем, зрадники звичайно мусять свою габену роботу робити тайно.

Але сим вони лише скомпромитували, бо коли зрада виявилася, та Всеукраїнська Національна Рада, кої імени вони хотіли надукити при своїй зраді, ВИКИНУЛА ІХ СПОМІЖ СВОЇХ ЧЛЕНІВ.

Треба ще додати, що Андрієвський і Макаренко с члени Петлюрової директорії, котрі повбилися з ними за владу. Тепер же, коли з ними зраді і службі Ляхам зривалися, можуть спокійно йти до нього на Мазиручину до Тарнова і там доживати свого сумного кінця, яко варшавське смітє, виклинене з України.

Греков, с генерал Петлюри, котрий був вступив до Галицької Армії. Петрушевич, кої диктатор сїї армії, має право його здеградувати і нині, як Польша підписує з ним яку умову, то вже не з генералом, але із здеградованим і виклиним жовніром, комоу обтяго за зраду свого народу всі військові титули і відзнаки.

Генерал Греков, котрий не вміє по українськи говорити лиш по московськи, може також спокійно тепер йти на Ма-

УКРАЇНІЗАЦІЯ БОГОСЛУЖЕННЯ В ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ

(Від власного кореспондента).

У Львові відбулися 29. марта загальні збори товариства ім. апостола Павла, яке гуртує українських греко-католицьких священників Галичини.

Крім поладження внутрішніх справ товариства збори ухвалили ряд резолюцій церковно-політичного значення, які протест проти клевет польської преси на українське греко-католицьке духовенство Галичини і митрополита Шенцицького, заяву привізацію до римського престолу і подяки для пани Венедикта XV. за його спочування з греко-католицьким обрядом і українським народом, привітне листьмо до митрополита Шенцицького.

Найважливішою справою, якою займалися збори, була справа української богослуження. Реферат в сій справі вів голова товариства о. Юліян Дзервин. Після догої дискуції збори прийняли одностайно отсі резолюції:

"Зібране духовенство вважає тепершню хвилю дуже пригідною до поступеного вживдення в наш обряд українськї мови як мови богослуженної. В сій цілі видати товариства с. а. апостола Павла скличе негайно анкету з богословів, обрядовців і мовознавців в цілі передискутувати сї справи і звернутися до наших архієреїв з проською, шоби लेकरу справу українзації наших богослуження взяли під свою особливу увагу".

Справа українзації церковних богослуження дуже важка. Для розвитку наїї треба, шоби кождий член наїї заспокоював усі свої потреби в національній формі. Отже її свої релігійні потреби повинні він заспокоювати в національній формі, себто в своїй рідній мові, а не в мові для нього незрозумілій або малозрозумілій, яко є церковно-славянська мова богослуження в греко-католицькій церкві.

Так само є с інтерес церкви, шоби вірні розуміли богослуження, бо побожність, до якої змагає церква, може опиратися тільки на повним зрозумінню церковних богослуження.

В Галичині були вже давній-

ші неспілі проби перевести деякі церковні писання на живу українську мову. Але сї проби зустрілися з ворожею церковних властей, які йшли на руку москвофілам і тоді, коли вже митрополит і єпископи не були москвофіли. А москвофіли стояли на тім, шоби водити "просту, хлоспську мову" до церковних книг не годиться.

Тепер час змінився. Дух демократизму витискається в люд. Нарід, його воля, його мовна старе одномоу всего життя.

Тому й українцізація богослуження у греко-католицькій церкві чекає не зустріється тепер з перешкодами.

Очевидно, було би бажане, шоби також православна церква на Україні перейшла від церковно-славянської до української мови.

Гайдаєльберг, 13. цвітня, 1921.

Др. Михайло Лозинський.

Микола Вороний.

МОЛИТВА.

Хвалю тя, Боже, од шадиний Од видання англомовних. Од патріотів архаїчних. Хвалю від грому, близькають Собою істеричних Сорвалотий молана!

Не смійся, кождий, Сидитися гріх — Ізольа Третьяка Не брала на сміх.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Іван Рошча, Свідлена, Па.

Колн Ви хочете йтати до старо-го краю на короткий час і назад вернутися до Америки, то наперед візьміть собі перші горожанські папери. Тоді Вам текше буде вернутися, бо скорше Вас пустять з Буковини і скорше Вас допустять до Америки, але Ваш подорож в старій країні не повинні тривати довше як два до три місяці.

Як Ви хочете йтати подорожувати, то ми Вам не радимо залезти дод іхати, бо дорога туди і назад буде. Має кождий тільки, що коштує 200 мрп. поля. Ліпше продати землю через український банк в Чернівцях.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПІС "СВОБОДА"

зурі, де не чути-ме мови української але мову другого ворога українського народу, котрий він намагався зрадити.

Са сума подія показує, кільки безхарактерних людей окружило й окурає Петлюру.

С такою показує, чому упала влада, що була в руках таких людей.

Добре є, що погані вчинки виходять на світло дня, бо лише так світло дня можна їх осудити і убити, показавши перед світом, ШО ПОЛЬЩА РОБИТЬ УМОВУ НЕ З НАРОДОМ, АНІ НЕ З ЙОГО ПОЛІТИЧНИМИ ГРУПАМИ, ЛИШЕ З КІЛЬКОМА ЗАПРОДАВЦАМИ, яких українська суспільність осудила і викинула геть від себе.

